

Skierbieszowski Park Krajobrazowy utworzony został w 1995 roku w celu zachowania walorów przyrodniczych, krajobrazowych, kulturowych, historycznych i turystycznych zachodniej części mezoregionu Działy Grabowieckie, jednego z najwyższych położonych regionów Wyżyny Lubelskiej oraz dla ochrony cennych zbiorowisk roślinnych, zwłaszcza muraw kserotermicznych i buczyn na granicy zasięgu.

Symbolem Parku jest gałązka buka. Znajduje się ona w herbie na tle falistego krajobrazu Działów Grabowieckich

POWIERZCHNIA

PARKU:
35 363,51 ha

OTULINY:
12 625,30 ha

Park i jego otulina położony jest w granicach gmin: Skierbieszów, Sitno, Stary Zamość, Grabowiec, Miączyn i Zamość (powiat zamojski) oraz Kraśniczyn, Izbica, Krasnostaw, Siennica Różana (powiat krasnostawski).

Park leży w mezoregionach: Działy Grabowieckie i Kotlina Zamojska

- Rozporządzenie Nr 9 Woj. Zamojskiego z dnia 23 stycznia 1995 r. w sprawie utworzenia parku krajobrazowego pod nazwą Skierbieszowski Park Krajobrazowy. Dz. Urz. Woj. Zamojskiego Nr 4, poz. 25 z 1995 r.
- Rozporządzenie Nr 16 Woj. Chełmskiego z dnia 29 grudnia 1995 r. w sprawie utworzenia Skierbieszowskiego Parku Krajobrazowego na terenie województwa chełmskiego. Dz. Urz. Woj. Chełmskiego Nr 10, poz. 83 z 1995 r.

Aktualnym aktem prawnym jest Uchwała Nr XLIV/644/2018 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 8 października 2018 r. w sprawie Skierbieszowskiego Parku Krajobrazowego.

lubelskie
Smakuj życie!

Publikacja dofinansowana ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie

PARKOWE NAJ:

- Najwyższym wzniesieniem jest Góra Dębowiecka o wysokości ponad 313 m n.p.m.; jest to jednocześnie **najwyższe wzniesienie Wyżyny Lubelskiej**.
- Najpiękniejszy kwiat to storczyk **obuwik pospolity**.
- Największym chrząszczem jest **jelonek rogacz**.
- Najbarwniejszym ptakiem jest **zołna**.
- Najcięższym ptakiem latającym jest **łabędź niemy**.
- Najdłuższą rzeką jest Wolica (w granicach Parku i otuliny znajduje się ponad **27,5 km** jej biegu).
- Najstarszym zabytkiem sakralnym jest **kościół pw. Św. Stanisława w Bończy** (II poł. XVI w.).
- Największy rezerwat przyrody to „Głęboka Dolina” o powierzchni **289,12 ha**.
- Największe skupisko pomników przyrody znajduje się w Lesie Orłowskim (rośnie tam **35 pomników przyrody – 30 buków, 3 graby i 2 klony jawory**).
- Najgrubszym drzewem jest topola czarna rosnąca przy kapliczce w Łukaszówce – ma 610 cm obwodu w pierśnicy.
- Największy powierzchniowo płat wisienki karłowatej znajduje się w obszarze Natura 2000 Horodysko koło Iłowca (jest to też największe stanowisko tego gatunku na Lubelszczyźnie).
- Najgłębsza debra (lokalna nazwa wąwozu) znajduje się w obszarze Natura 2000 Drewniki (**ma ok. 17 metrów głębokości**).
- Największy zbiornik wodny to Zbiornik Czajki (ma powierzchnię **21,26 ha**).

JEDYNE NA TERENIE PARKU:

- Jedyny **źródło artezyjskie** znajduje się w Huszczce Dużej.
- Jedyny **sanktuarium** to Sanktuarium św. Łukasza w Surhowie.
- Jedynym **pomnikiem przyrody nieożywionej** jest zespół źródeł w Kryniczkach.
- Jedynie **ruiny zamku rycerskiego** znajdują się w Orłowie Murowanym. (Zamek Trojanowskich z XVI w.).
- Jedyną **parafialną cerkwią prawosławną** jest cerkiew Opieki Matki Bożej w Bończy (II połowa XIX w.).
- Jedyną **miejsowością, która była niegdyś miastem biskupim** jest Skierbieszów.
- Jedyną **muruwaną wieżą widokową** znajduje się w Kornelówce.
- Jedyny **cmentarz polskokatolicki** znajduje się w Podwysokiem.
- Jedyny **egzemplarz korkowca amurskiego**, drzewa pochodzącego ze wschodniej Azji, rośnie w Lesie Kulig obok dawnej szkółki leśnej.
- Jedynie na Działach Grabowieckich **torfowisko przejściowe** znajduje się przy jezioru koło Kraśniczyna.
- Jedynie na Lubelszczyźnie **stanowisko storczyka żłobika koralowego** znajduje się w Lesie Orłowskim.
- Jedynym w Polsce **szlakiem pieszym dedykowanym ks. Stefanowi Wyszyńskiemu** jest Turystyczny Szlak Pieszy Śladami ks. Stefana Wyszyńskiego biegnący przez teren gmin: Kraśniczyn, Skierbieszów i Sitno.

SKIERBIESZOWSKI PARK KRAJOBRAZOWY

Dwór w Łaziskach

Kościół w Skierbieszowie

PRZYRODĘ NIEOŻYWIONĄ PARKU STANOWIĄ:

- Charakterystyczne ukształtowanie powierzchni z lessowymi grzędami, wąwozami, które zwane są tu debrami, odsłonięciami skał wapiennych.
- Ciekły wodne: Wojsławka, Wolica oraz ich dopływy: Marianka i Milutka.
- Źródła o różnym charakterze: dolinne, podzboczowe, pulsujące i artezyjski, które znajdują się m.in. w: Orłowie Murowanym, Huszcie Dużej, Łaziskach, Kryniczkach, Sławęcinie, Rozdółach, Wysokiem, Hajownikach, Łukaszówce.
- Naturalne i sztuczne zbiorniki wodne: starorzecza w Stryjowie, Kalinówce, Skierbieszowie, zbiorniki w: Czajkach, Broczówce, Skierbieszowie, oraz kompleksy stawów w: Orłowie Murowanym i Kolonii Bończy.

PRZYRODA OŻYWIONA PARKU TO TAKŻE ŚWIAT ZWIERZĘCY:

- Owady wraz z najrzadszymi i najbarwniejszymi gatunkami jak: paź żeglarz, mieniak tęczowiec, modliszka zwyczajna, jelonek rogacz czy ważki: husarz wędrowny i iglica mała.
- Płazy z ropuchą zieloną, rzekotką drzewną i traszką zwyczajną.
- Gady, z najrzadszym żółwiem błotnym oraz pospolitszymi: padalcem kolchidzkim, żmiją zygzakowatą i zaskrońcem zwyczajnym.
- Ptaki z najrzadszymi i najbarwniejszymi: żołą, orlikiem krzykliwym, bocianem czarnym, puszczykiem uralskim, żurawiem, zimorodkiem, muchołówką małą i brzegówką.
- Ssaki z tymi najrzadszymi jak: popielica, orzesznica czy chomik europejski, a także tymi pospolitszymi jak: bóbr, łos, lis, jenot, borsuk.

OBIEKTY ZABYTKOWE I OBIEKTY KULTURY MATERIALNEJ NA TERENIE PARKU:

- Grodziska i kurhany w: Skierbieszowie, Bończy, Wiszenkach, Stryjowie, Rozdółach, Iłowcu, Kolonii Sitno.
- Ruiny zamków, zespoły dworskie i pałacowe w: Surhowie, Bończy, Orłowie Murowanym, Stryjowie, Kalinówce, Udryczach i Łaziskach.
- Obiekty sakralne (kościół, kaplice i cerkwie) w: Bończy (XVI w.), Starym Zamościu (XVI w.), Skierbieszowie (XVII w.), Udryczach (XVII w.), Surhowie (XIX w.), Kalinówce (XIX w.), Starej Wsi (XIX w.), Orłowie Murowanym (XX w.) i Łaziskach (XX w.).

PRZYRODA OŻYWIONA PARKU TO M.IN. CENNE ZBIOROWISKA ROŚLINNE:

- Murawy kserotermiczne z udziałem licznych gatunków rzadkich i chronionych jak: wisienska karłowata, oman wąskolistny, storczyk purpurowy, aster gawędka, zarazy i inne.
- Grądy ze znacznym udziałem buka.
- Lasy bukowe na siedliskach grądowych, w których spotyka się takie gatunki jak: obuwik pospolity, podkolan biały i zielonawy, lilia złotogłów, listera jajowata, buławnik wielkokwiatowy czy gnieźnik leśny.
- Zbiorniki łąkowe, na których rosną chronione i bardzo rzadkie gatunki jak storczyki: plamisty, krwisty i kruszczyk błotny oraz starodub łąkowy.

INNE FORMY OCHRONY PRZYRODY W PARKU:

- Dwa rezerваты przyrody: Broczówka i Głęboka Dolina oraz 4 rezerваты projektowane: Pańska Dolina, Sulmice, Zabytów i Łaziska.
- Pięć obszarów siedliskowych Natura 2000: Dolina Wolicy, DREWNIKI, Las Orłowski, Horodysko i Kornelówka.
- Kilkadziesiąt pomników przyrody, głównie sędziwych drzew oraz jeden pomnik przyrody nieożywionej – zespół źródeł w Kryniczkach.
- Użytek ekologiczny Horodysko w Iłowcu.

INFRASTRUKTURA TURYSTYCZNA PARKU:

- Szlaki piesze (żółty Ariański, zielony Po Działach Grabowieckich, niebieski Tadeusza Kościuszki i czarny Śladami ks. Stefana Wyszyńskiego).
- Ścieżki edukacyjne, spacerowe, piesze i rowerowe (ścieżka edukacyjna „Skierbieszów-Dulnik-Zawoda-Broczówka”, pieszko-rowerowa ścieżka „Stryjowskie Debry”).
- Trasy i szlaki rowerowe (Skierbieszowska Trasa Rowerowa, Szlak Green Velo, szlak rowerowy „Stary Zamość – Pańska Dolina – Huszczka Duża”).

Turystom służy także kilkadziesiąt tablic informacyjnych ustawionych na terenie całego Parku (z czego 30 przez Zespół Lubelskich Parków Krajobrazowych), wiaty turystyczne, zadaszenia, grille, wieże widokowe i inne obiekty turystyczne.

